

Advokaten & Procesbevillingsnævnet - Det handler om almindelige menneskers liv

24-10-2019

Når man får afslag på sager fra Procesbevillingsnævnet, følger der aldrig en begrundelse med, uanset om der er søgt om fri proces eller appel. Det kan virke frustrerende for advokater, og ikke mindst for klienten. Men der er flere gode grunde til, at det skal være sådan.

Tekst: Peter Djurup

- Det er alvorlige sager, vi behandler i afdelingen for fri proces. Det kan handle om alvorlige arbejdsskader, boligsituationen, afskedigelser, børns bopæl osv. Der er stor variation, men i mange sager er der meget på spil for de pågældende mennesker.

Sådan lyder det fra advokat Asger Bagge-Jørgensen, medlem af Procesbevillingsnævnets afdeling for fri proces fra 2015-2018.

- Det er almindelige menneskers liv, det handler om – og tilmed der, hvor det gør rigtig ondt, fordi man er økonomisk afhængig af at få hjælp til at føre sin sag. Et afslag kan betyde, at sagen ikke bliver ført, og folk må leve med følelsen af at *have* loven på sin side i forhold til helbred, bolig, fyringer, børn eller andet - men ikke kunne få den retsstilling, der følger af loven. Det gør det selvfølgelig frustrerende ikke at få svar på hvorfor. Skyldes afslaget bevisusikkerhed, som måske kan repareres ved flere vidner? Eller er problemet mere fundamentalt, eksempelvis i forhold til forældelse? Og det er svært for advokaten, som er på mellemland, at forklare afslaget og i virkeligheden også procesrisikoen, når man ikke har en indholdsmæssig begrundelse, forklarer Asger Bagge-Jørgensen.

- Men afgørelsen tages på baggrund af et meget grundigt forarbejde af dygtige jurister i Procesbevillingsnævnet. Og nævnets afgørelse træffes af en flæthed af jurister med forskellige baggrunde og livserfaring, og alt i alt er det for mig at se en garanti for, at sagerne bliver belyst grundigt, og at afgørelsen ikke træffes "enøjet", uddyber han.

Modellen er designet rigtigt

Der er en god grund til, at et afslag ikke begrundes.

- Det står tydeligt i lovgrundlaget, at der ikke må gives en begrundelse, så derfor gives der naturligvis ingen. Man skal selvfølgelig altid overveje, om noget kan gøres bedre, men jeg synes faktisk, at det giver god mening, siger Asger Bagge-Jørgensen.

- Selv om man ikke får fri proces, kan selve sagen jo godt blive behandlet af domstolene. Det bliver bare uden statens finansiering. Nævnet skal oftest vurdere, om der er "udsigt til medhold". Sagerne behandles skriftligt. Det vil sige, at der ikke er vidner, og de juridiske analyser er måske ikke foldet helt ud af parterne, når nævnet ser på det. Den dommer, der behandler selve sagen, får måske et mere grundigt og nuanceret billede af sagen. Og den behandling skal ske helt uafhængigt af, hvad et nævn på skriftligt grundlag og på et langt tidligere tidspunkt måtte have ment om sagens mulige udfald. Dommeren – måske endda en yngre dommerfuldmægtig – skal helst ikke sidde med et papir, hvor en landsdommer, en byretsdommer og en advokat udtaler sig skræmsikkert om sagens mulige udfald. Det går ikke. Og hvis nævnet har ramt forbi skiven ved et egentligt fejlskøn, så kan sagen faktisk blive genoptaget, og der kan blive truffet en ny afgørelse, siger Asger Bagge-Jørgensen.

Mange appelsager

I Procesbevillingsnævnets afdeling for appeltilladelse er antallet af sager steget, efter at Procesbevillingsnævnet har fået flere sagstyper at tage stilling til.

- Ændringen i retsplejeloven og reformen om civile sagers behandling i 2014 har givet udslag i mere end 600 yderligere afgjorte sager i forhold til tidligere, så der er blevet ekstra travlt i nævnet, siger advokat Anne Buhl Bjelke, som er medlem af Procesbevillingsnævnets afdeling for appeltilladelser.

I 2018 afgjorde nævnet 2.162 sager, hvoraf halvdelen var appel til landsretten, og den anden halvdel var appelsager til Højesteret.

Ugentlig sagsbehandling

Afdelingen for appeltilladelser har et fast ugentligt møde. Her behandles sagerne, som er forberedt fra sekretariatets side med indstilling til afgørelsen for hver enkelt sag. Nævnets medlemmer får indstillingerne og sagens materiale før møderne, så der er tid til at forberede sig.

På møderne fremlægger først Højesteretsdommeren som formanden sit votum. Dernæst landsdommeren, den juridiske professor, advokaten og byretsdommeren. Det er de fem mennesker, der udgør nævnet for appeltilladelser, når der træffes afgørelser på mødet.

- Når alle har fremlagt deres syn på sagen, har vi en drøftelse af argumenterne for og imod afgørelsen om appeltilladelse. Og drøftelsen viser hurtigt, om der er enighed eller ej. I de tilfælde, hvor der ikke er enighed, stemmer vi, og som i retssalen er det flertallet, der afgør sagen, siger Anne Buhl Bjelke.

For langt de fleste sagers vedkommende er der enighed, men det sker, at sager skal afgøres efter stemmeflertal. Der tages stilling til 30-40 sager på hvert møde, og alle indstillede sager afgøres på mødet.

Afgørelse uden begrundelse

Når der er truffet en afgørelse, får parterne i sagen besked om, hvorvidt de har fået appeltilladelse. Svaret kommer også her altid uden begrundelse, hvilket kan virke frustrerende for advokater og deres klienter. Men som det gælder sagerne om fri proces, er der også en god grund her.

- Vi tager for det første ikke stilling til selve sagen, men kun til, hvorvidt der skal gives appeltilladelse til, at den kan gå videre til en ny retsinstans. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt, at vi giver begrundelser på sager, da nævnet ikke skal påvirke den videre behandling i retssystemet. Hvis nævnet begrundede sine afgørelser, kunne vi på en måde komme til at foruddiskontere, hvordan en afgørelse skal være. Og det er ikke meningen med nævnets opgave, siger Anne Buhl Bjelke.

Der står klart og tydeligt i forretningsordenen for nævnet, hvordan afgørelser skal gives, og at det er uden begrundelse for den enkelte afgørelse.

Søg vejledning, inden du ansøger

Sekretariatschef i Procesbevillingsnævnet, Hanne Kjærulff, har sammen med Niels Fenger, der er landsdommer og tidligere professor, skrevet en bog om appeltilladelser.

- Jeg vil anbefale alle at læse bogen, før de skriver ansøgning om appeltilladelse. Bogen giver god vejledning i, hvordan man søger, og hvad der ligger til grund for afgørelserne, siger Anne Buhl Bjelke.

Hun giver også et praktisk råd til alle, der skal ansøge:

- Se nøje på den hjemmel, der ligger til grund for den pågældende sagstype. Jo mere specifikt man skriver inden for den pågældende hjemmel, jo bedre. Husk at fremdrage de hensyn, der har konkret betydning efter den retsregel, man søger efter, anbefaler Anne Buhl Bjelke, som også opfordrer andre advokater til at stille sig til rådighed for Procesbevillingsnævnets arbejde.

- Det er berigende og interessant at være med i arbejdet, så det kan jeg kun opfordre andre til at overveje, siger Anne Buhl Bjelke.

Anne Buhl Bjelke

Advokat og partner hos Bech-Bruun. Specialist i forsikringsret og konfliktløsning.

Asger Bagge-Jørgensen

Advokat med speciale i strafferet samt arbejds- og ansættelsesret.

Læs mere om Procesbevillingsnævnets arbejde på domstol.dk, hvor seneste årsberetning også findes.

Advokatsamfundet / Kronprinsessegade 28 / 1306 København K

Telefon 33 96 97 98

Almindelige mails sendes til: samfund@advokatsamfundet.dk

Krypterede mails sendes til: postkasse@sikker.advokatsamfundet.dk

Åbningstider: Mandag til torsdag kl. 9-16 / Fredag kl. 9-15

CVR-nummer: 53 35 50 13

Advokatnævnet / Kronprinsessegade 28 / 1306 København K

Telefon 33 96 97 98

Telefontid: Mandag til fredag kl. 9.30-12.30

klagesagsafdelingen@advokatsamfundet.dk

Advokatnævnet behandler klager over advokaters adfærd og salærer.

Ved øvrige henvendelser skal man kontakte Advokatsamfundet.

[Cookies](#)

Udskrift fra: <https://www.advokatsamfundet.dk/Service/Publikationer/Tidligere artikler/2019/Advokaten 8/Procesbevillingsnaevnet - Det handler om almindelige menneskers liv.aspx> - d. 08-01-2020.

Ophavsretten tilhører Advokatsamfundet.

Informationerne må alene anvendes til eget ikke-kommercielt brug.